

עמותת "אורסט"

ביקורת מעקב - דוח מבקר העירייה מס' 24

להלן עיקר מסקנות והמלצות הביקורת כפי שפורסמו בדוח מבקר העירייה מס' 26 לשנת 2002:

למרות שלא הייתה כל כוונה מצד הביקורת להתייחס ו/או להביע דעתה בכל הקשור לפעילותה החיובית של העמותה לקידום הנוער או להיבטים האחרים הקשורים בנושא קידום הנוער, מעיני הביקורת לא נעלמו הפעולות הברוכות ועבודת הקודש הנעשית על ידי העמותה בעצמה ובסיועה ליחידה לקידום נוער שבמחלקת הנוער והאירועים. פעולה ברוכה זו בקרב הקהילה העירונית ראוייה לשבח.

יחד עם זאת העמותה משתמשת בנכס עירוני לצורך מימון פעולותיה. הנכס העירוני מניב פרי - כספים, שבלעדיהם לא היה ניתן לפתח את פעילות העמותה. הכסף שמניב הנכס העירוני, הציבורי, הינו כסף ציבורי ולכן לדעת הביקורת יש להתייחס אליו בהתאם. השימוש בכסף ציבורי, במסגרת ציבורית עירונית (המחלקה לנוער ואירועים – היחידה לקידום נוער) מחייב נורמות התנהגות ניהולית וארגונית מתאימות. לכן, הביקורת התייחסה הן לפן הציבורי הקשור בפעילות העמותה עצמה והן לפן הציבורי הקשור ברשות המקומית - עיריית כפר סבא. כוונת הביקורת הייתה לשפר תהליכים, להכניס את התהליכים הקיימים לנורמות המתחייבות מהמינהל הציבורי התקין ובכל מקרה אין בכוונת הביקורת לפגוע בפעילות הברוכה של העמותה ושל חבריה וביוזמתם.

אי לכך להלן מספר מסקנות והמלצות :

1. העמותה פועלת מאז הקמתה שלא כמלכ"ר וזאת למרות שהיא ביקשה זאת ומטפלת בעניין מול שלטונות המס. שלטונות המס דרשו השלמת פתיחת תיק במס הכנסה והרישומים הנדרשים, כתנאי למתן אישור מלכ"ר. הביקורת ממליצה כי הנהלת העמותה בסיוע רו"ח העמותה תזרז את כל ההליך לקבלת תעודת מלכ"ר משלטונות המס.

2. על פי החלטת הנהלת עמותת "אוורסט" (מסמך העמותה מינואר 2002), העמותה תתקיים בעצמה, באופן רווחי "ללא תלות בכספים ציבוריים". הביקורת מעירה כי הפעילות של העמותה מכוסה במלואה משימוש בנכס עירוני - ציבורי, המניב כספים ציבוריים. אי לכך לא ניתן להתעלם כי הקצבת משאבים ציבוריים, מחייבת בדיקת העלות מול התועלת, וזאת למרות שהביקורת מודעת לפעילות המבורכת של העמותה בנושא כה חשוב כקידום נוער.

ככלל ממליצה הביקורת כי כספי הציבור ישמשו לפעולות עירוניות, על פי עדיפויות הנקבעות על ידי מועצת העירייה.

3. ההסכמים אשר נחתמו בין העמותה לבין עיריית כפר סבא לגבי מתן שימוש בנכס העירוני על ידי העמותה, הם המאפשרים את הפעלת העמותה מבחינת יצירת מקורותיה הכספיים. הסכמים אלה נעשו וקיבלו את אישור הגורמים המתאימים בדיעבד.

העמותה החלה פעולתה והחלה להשתמש בנכס העירוני – הציבורי כארבעה חודשים לפני שהעמותה החלה לפעול למען רישומה אצל רשם העמותות. מועצת עיריית כפר סבא אישרה את ההסכם עם העמותה וההסכם נחתם על ידי העירייה, 33 חודשים לאחר שהעמותה החלה פעולתה בעיר והחלה להשתמש בנכס העירוני - הציבורי.

4. החלטת מועצת עיריית כפר סבא הייתה להעניק שימוש בנכס עירוני - ציבורי בתנאי קבלת אישור שר הפנים להליך זה. על פי החוק, מתן שימוש בנכס עירוני באישור שר הפנים מצריך אישור החלטה בקולותיהם של רוב חברי המועצה.

הביקורת לא הצליחה לקבוע מעיון בפרוטוקולי ישיבת המועצה, בה אושר ההסכם, האם היה הרוב הדרוש, היות ושמות חברי המועצה לא פורטו, אלא צוין שהחלטה נתקבלה "פה אחד". לכן, לא ברור אם בעת ההצבעה היו נוכחים בישיבה מספר חברי המועצה הדרוש. הביקורת אף לא מצאה ולא הומצאו לה המסמכים המתאימים, אשר יצביעו על כך שנתבקש ונתקבל אישור שר הפנים.

בנוסף, לדעת הביקורת היה צורך בשתי פעולות שונות על מנת שהמועצה תוכל לאשר את ההסכם עם העמותה :

א. אישור מועצת העירייה ואשרור שר הפנים למסירת השימוש בנכס ללא מכרז פומבי ;

ב. אישור שר הפנים למסירת השימוש בנכס.
לא נמצאו תימוכין כי אכן התהליך נעשה בהתאם לעיל.
הביקורת ממליצה כי בכל מקרה, בעתיד, תקפיז העירייה ומועצת העירייה הקפדה מלאה על השלמת התהליכים כמתחייב בחוק.

5. בהנהלת העמותה היו חברים עובדי עירייה הקשורים לנושא. הביקורת קובעת בצורה חד משמעית כי עובדים אלה נמצאו לכאורה במצב של ניגוד עניינים אישי וניגוד עניינים שבין תפקידים.
מומלץ להבהיר לעובדי העירייה כי עליהם להימנע מלהימצא במצב של ניגוד עניינים כלשהו ובמיוחד שנאמנותם נתונה, על פי חוק קודם לעירייה.

6. בנוסף להעמדת הנכס הציבורי לשימוש העמותה על מנת לממן פעולותיה, הועמד לרשותה, בתחילת דרכה, גם מקלט ציבורי עבור משרדיה. מקלט ציבורי זה, שהינו נכס ציבורי נוסף הועמד לרשות העמותה שלא על פי הנדרש, ללא אישורים מתאימים ומהווה תמיכה כספית נוספת לעמותה.
על פי הנדרש בחוק, בתקנות ובנהלים כל תמיכה כספית ו/או שוות ערך כספי חייבת להינתן בדרך של מתן תמיכות, היינו בהחלטת ועדת התמיכות ו/או של ועדת הנכסים, ולקבל אישור מועצת העירייה.

7. משהעמותה שכרה משרדים ברחוב ויצמן 125, מגורם פרטי ושילמה שכ"ד חודשי עבור המושכר, מנכ"ל העירייה פטר אותה מתשלום ארנונה. לאחרונה ביקשה העמותה לקבל פטור מארנונה הניתן במסגרת תקנות שר הפנים המעניק פטור מארנונה לארגונים מתנדבים.

עד לסיום הביקורת הפטור לא אושר לעמותה היות והיא איננה לדעת הביקורת גוף התנדבותי על פי הגדרות שר הפנים ואף איננה כלולה ברשימת מוסדות לפטור מארנונה לפי סעיף 5 (ז) (י) לפקודת מס עירייה ומסי ממשלה (פיטורין), 1938 ושפורסמו ברשומות ובילקוט הפרסומים.

8. מחלקת הנוער והאירועים בסיוע ובתמיכת מנכ"ל העירייה החליטה לקדם את הפרויקט של קידום נוער באמצעות עמותה בכל מקרה על ידי פעילויות שונות. הסיבה לכך: **"טעמים טכניים ושל מדיניות כללית של מקבלי ההחלטות"** אשר גרמו לדעת המחלקה ל**"עיכוב בהקמת העמותה..."**. מטרת הפעילות הייתה לקבוע עובדות בשטח וזאת עוד בטרם מקבלי ההחלטות היו מודעים או שדנו בעצם הקמת הפרויקט. **הביקורת ממליצה כי הנהלת העירייה ובעלי תפקידים בעירייה יפעלו על פי הנהלים המקובלים והתקנות.**

9. הביקורת לא מצאה כל סיבה ולא קיבלה הסבר המניח את דעתה לעובדה שהוחלט להחזיר ליזם הראשון את השקעתו מכספי הציבור, למרות שעל פי המסמכים שנמצאו היזם לא דרש זאת וממילא נושא החזרת כספי ההשקעה הראשונית של היזם לא נכלל בהסכם שנחתם בזמנו. מסתבר שהחזר נעשה על פי מכתב של מנכ"ל העירייה, אשר לדעת הביקורת פעל במסגרת תפקידו כחבר הנהלת העמותה. לדעת הביקורת, המסמך בנדון שנערך על ידי מנכ"ל העירייה, בתוקף תפקידו כחבר הנהלת העמותה לא היה צריך להיכתב ולהיחתם על ידי מנכ"ל העירייה בתוקף תפקידו כמנכ"ל העירייה ובוודאי שלא על נייר רשמי של העירייה.

הביקורת ממליצה לגבי העתיד, כי כל פעולה שאיננה במסגרת תנאי הסכם חתום על ידי העירייה ומהווה סטייה מההסכם, תועבר לאישור הגוף אשר אישר את ההסכם המקורי.

10. ניתוח ההכנסות מול ההוצאות מראה כי לעמותה עודפי כספים לא מנוצלים וזאת למרות שלקחה על עצמה מימון פרויקטים נוספים של היחידה לקידום נוער. ייתכן, והעודפים האלה מאפשרים גם לממן פעולות שאינן בתחום קידום הנוער.

הביקורת ממליצה כי כל פעולה של מחלקה מקצועית תיעשה במסגרת התקציב שאושר על ידי מועצת העירייה ואם המחלקה משיגה מקורות כספיים נוספים, תפעל בדרך המקובלת שנקבעה בנהלים ובתקנות ובאישור גזבר העירייה ומועצת העירייה.

11. נושא הביטוח בעמותת "אוורסט" לוקה בחסר.

מומלץ להקפיד הקפדה יתרה בכל הקשור לנושא ביטוחי העמותה.

לדעת הביקורת, לאחר תקופה של מספר שנים, בהן מערכות היחסים הפורמליות בין העירייה לבין העמותה התייצבו והן ברורות, מן הראוי יהיה לבחון מחדש את ההסכם שנחתם בזמנו ולבדוק אפשרות חתימת הסכם חדש, אשר יעבור תהליך בחינה והחלטה כנדרש וזאת במיוחד שתוקפו של ההסכם ייפוג בסוף שנת 2003.

ביקורת מעקב:

בעבר, היה לעמותת אוורסט הסכם המאפשר להם שימוש במבנה ברחוב הכרמל, גוש 6433 חלקה 43, אשר אושר במועצה, לתקופה של 4 שנים מ- 01.01.2003 ועד 31.12.2006.

לקראת סיום תקופת ההסכם, נדרשה העמותה להגיש בקשה ל"וועדה להקצאת קרקעות ומבנים ללא תמורה" ביחס להמשך שימוש בנכס, (כמו כן, העמותה היתה מעוניינת לשפץ את הנכס).

וועדת ההקצאות בישיבתה מיום 02.07.2006 החליטה לדחות את המשך הדיון בבקשה, לצורך בדיקת החומר שהוגש ע"י העמותה.

לאחר בדיקת הבקשה, ולאור דבריה של מנהלת מח' נוער, אשר סקרה בפני הוועדה את פעילות העמותה, החליטה וועדת הקצאות בישיבתה מיום 09.11.2006: "לאשר לעמותת אוורסט המשך שימוש בנכס לתקופה של 5 שנים, ואולם העירייה תהיה רשאית להפסיק את ההקצאה בהודעה של שלושה חודשים מראש. העמותה נדרשה במכתבנו מיום 23.11.2006 לפרסם בעיתונות את דבר ההקצאה המבוקשת, ע"מ לאפשר למתנגדים להגיש התנגדויות. (וזאת בהתאם לנוהל).

המשך ההליך הוא:

- א. פרסום בעיתונות ע"י העמותה.
- ב. כחלוף 60 יום מהפרסום, באם לא הוגשו התנגדויות, להביא להמלצה סופית של וועדת הקצאות.
- ג. להעביר את המלצת וועדת הקצאות לאישור המועצה.
- ד. לחתום על חוזה עם העמותה.

מעבר לכך שטרם הוסדר סופית נושא הקצאת הקרקע ביקורת המעקב מעלה כי:

- 1. עמותת "אוורסט" איננה מחוייב כמשלם ארנונה מאז שנת 2003.
- 2. בקשה לפטור מארנונה, נדחתה ע"י משרד הפנים ב- 02.07.2003.
- 3. את הנכס האחרון שהחזיקה ברחי ויצמן 125 פינתה ואין כל מידע, במחלקת הארנונה על נכס אחר שבאחזקתה.
- 4. אף גורם עירוני, לא עדכן את מחלקת הגבייה כי העמותה משתמשת בנכס עירוני, על פי חוזה עם העירייה מאז 2003.

בנוסף, נמצא בביקורת המעקב כי הוצאות הטלפון והמים (על פי אומדן מוסכם עם מפעל המים) מכוסות ע"י העמותה. הוצאות החשמל הינם על חשבון העירייה ולא בדרך של תמיכה.